

# Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego

<http://czkw.kielce.uw.gov.pl/czk/wydzial-bezpieczenstwa/opracowania-i-opinie/6421,Zwalczanie-klesk-zywiolowych-przeciwdzialanie-katastrofom-Bezsilnosc-przed-deszcz.html>  
12.07.2025, 02:56

## Zwalczanie klęsk żywiołowych, przeciwdziałanie katastrofom (Bezsilność przed deszczem)

**Wichrowe lata, ulewne deszcze, trąby powietrzne występują także w Polsce. Nawałnice, które pojawiły się w maju nad województwem świętokrzyskim spowodowały, że w wielu miejscowościach ulice zamieniły się w rzeki, nieczynne były telefony i zalane domy. Mieszkańcy terenów dotkniętych klęską w pierwszych chwilach byli zdani tylko na siebie.**

### Ratuj się sam

Przeciwdziałanie katastrofom to obowiązek całego społeczeństwa. Dlatego każdy powinien być świadomy istnienia różnego rodzaju zagrożeń. Powinien także, w ramach swoich możliwości czasami skromnych, realizować działania zapobiegające katastrofom, które mogłyby dotknąć jego, jego rodzinę, sąsiada.

Niektóre z tych działań to podwyższenie fundamentów budynków znajdujących się na terenach zalewowych ponad przewidywany poziom wody w czasie powodzi, instalowanie taśm wiążących konstrukcje dachu ze ścianami i fundamentami budynku, co może ograniczyć straty powodowane np. przez huragany oraz przestrzeganie obowiązujących przepisów przeciwpożarowych, budowlanych, sanitarnych i innych mających wpływ na poziom bezpieczeństwa, a także ubezpieczenie się od strat powodowanych przez katastrofy.

Zapobieganie, niestety, nie może wyeliminować wszystkich możliwych zagrożeń. Sytuacje kryzysowe często powstają w sposób gwałtowny i stają się zbyt złożone by możliwe było ich wyeliminowanie. Jeżeli zdarzenie przybiera charakter masowy, to zasoby służb ratowniczych stają się niewystarczające. Do wzmocnienia zespołów ratunkowych powinny włączyć się inne instytucje, czy też organizacje pozarządowe.

### Czuwają i pomagają

W Polsce budowany jest system, związany nierozłącznie z gotowością cywilną rozumianą jako stan określający zdolność administracji do podjęcia planowanego i zorganizowanego działania w określonym czasie w celu zapewnienia bezpieczeństwa ludziom, ich mieniu i środowisku. Występuje on w postaci dwóch podsystemów:

- a) permanentnego czuwania i doraźnego reagowania, polegającego na podejmowaniu codziennych, rutynowych działań, nakierowanych na ratowanie osób, mienia i środowiska oraz likwidowanie bezpośrednich skutków zaistniałych zdarzeń o charakterze nagłym, ale także na zapobieganie i przeciwdziałanie możliwym zagrożeniom,
- b) zarządzania kryzysowego, obejmującego reagowanie w sytuacji powstania zagrożenia prowadzącego bezpośrednio do zagrożenia kryzysowego oraz w czasie trwającego kryzysu.

W systemie tym bardzo ważne są działania podejmowane na poziomie lokalnym. Gminy realizują podstawowe zadania związane z ochroną ludności, skupiając swój wysiłek głównie na ostrzeganiu, alarmowaniu i informowaniu ludności o zagrożeniach, prowadzeniu ewakuacji oraz zapewnieniu ewakuowanym pomocy medycznej i socjalnej głównie w zakresie zakwaterowania i wyżywienia.

Powiaty wykonują takie same zadania, co gminy, a ponadto koordynują działania reagowania kryzysowego na obszarze powiatu, wspierając je działaniami podległych służb, inspekcji, straży i pogotowia, wspomaganych przez organizacje pozarządowe przewidziane w planie reagowania kryzysowego powiatu.

Województwo udziela niezbędnej pomocy władzom powiatowym, których możliwości w zaistniałej sytuacji nie zapewniają prowadzenia skutecznych działań. W przypadku powstania sytuacji kryzysowej obejmującej obszar większy niż jeden powiat, szczebel wojewódzki koordynuje prowadzenie działań, a w przypadku, gdy posiadane siły i środki wojewódzkie są

niewystarczające do opanowania sytuacji występuje do Prezesa Rady Ministrów, o udzielenie pomocy technicznej i finansowej.

Doświadczenia z ostatnich sytuacji kryzysowych tj. powodzi w 1997 i 2001 oraz śnieżycy 2002 roku pokazują, że działania polegające na wcześniejszym przygotowaniu się np. poprzez uzupełnieniu zapasów w magazynach, zakup nowoczesnego sprzętu do likwidacji skutków klęsk żywiołowych, budowę lub odbudowę wałów przeciwpowodziowych i zbiorników retencyjnych, wydawanie lub aktualizacja istniejących przepisów prawnych, instrukcji oraz prowadzenie szkoleń i informowanie społeczeństwa o mogących wystąpić zagrożeniach, i sposobach zachowania się w sytuacjach ekstremalnych, są najlepszą metodą na zminimalizowanie strat, gdy już do katastrofy dojdzie.

Opracował  
**Włodzimierz KUSZAK**

---

[Drukuj](#)

[Generuj PDF](#)

[Powiadom](#)

[Powrót](#)

---